

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра обліку та аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

«___» _____ 2019р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Ціноутворення»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма: «Фінанси і кредит»

Курс – 3 Семестр – 5

Аудиторні заняття – 34 Диференційований залік – 5 семестр
Самостійна робота – 71
Усього (годин/кредитів ECTS) – 105/3,5

Індекс НБ-6-072/16-3.25

СМЯ НАУ НІ 11.01.04-02-2018

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 02-2019
		стор. 2 з 8	

Навчальну програму дисципліни «Ціноутворення» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-6-072/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит», наказу ректора від 19.12.2018р. №623/од. та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробила:

старший викладач
кафедри обліку та аудиту _____ Н. Задерака

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри обліку та аудиту, протокол № ___ від « ___ » _____ 2019 р.

Т.в.о. завідувача кафедри _____ О. Попович

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит» - кафедри фінансів, банківської справи та страхування, протокол № ___ від « ___ » _____ 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Н. Соловей

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес - адміністрування, протокол № ___ від « ___ » _____ 2019р.

Голова НМРР _____ А.Тофанчук

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЕБА
_____ С.Петровська
« ___ » _____ 2019р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 02-2019
		стор. 3 з 8	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни “Ціноутворення” розроблена на основі “Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують економічний профіль фахівця в області проблем ціноутворення в сучасних ринкових умовах України.

Метою викладання дисципліни є отримання студентами необхідних знань з питань формування і використання цін, по вирішенню багатофакторних проблем ціноутворення в сучасних ринкових умовах, що дасть можливість розробки формування цінової політики і цінової стратегії підприємства.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з функціями, структурою та класифікацією цін;
- використання ціноутворення в комерційній діяльності фірм;
- дослідження цінової політики фірми;
- вивчення ролі витрат та інших фінансових показників при ціноутворенні;
- оволодіння підходами та методами ціноутворення галузях народного господарства.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- теоретичні основи та методи ціноутворення;
- особливості ціноутворення на транспорті, в ЦА та інших галузях народного господарства;
- напрямки стимулюючого впливу цін на ефективність виробництва, виконання робіт, надання послуг;
- особливості державного регулювання цін;
- закономірності ціноутворення як для внутрішньої реалізації товарів, так і для міжнародного використання.

Вміти:

- формувати ціни на продукцію, товари, роботи, послуги в конкретних ринкових умовах підприємств України;
- виробляти науково обґрунтовану оцінку впливу ціноутворюючих факторів на різні показники виробництва;
- розробляти контрольні заходи по підвищенню ефективності фірм через механізм ціноутворення.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

– навчального модуля №1 «Теоретичні основи та методи ціноутворення», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 02-2019
		стор. 4 з 8	

Навчальна дисципліна «Ціноутворення» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Історія економіки та економічної думки», «Макроекономіка», «Фінанси», «Гроші та кредит» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Інвестування», «Фінанси підприємств», «Фінансовий аналіз» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Теоретичні основи та методи ціноутворення»

Тема 2.1.1. Ціна як економічна категорія.

Предмет, завдання та структура дисципліни. Теоретичні аспекти ціни і закон вартості. Теорії, що визначають цінність товару (теорія трудової вартості, теорія граничної корисності, теорія попиту і пропозиції). Основні функції ціни. Політика цін в Україні. Вплив політики цін на діяльність підприємства. Форми і методи державного регулювання. Повноваження органів державного регулювання цін. Фактори, що впливають на ціноутворення.

Тема 2.1.2. Фактори, що впливають на ціноутворення. Склад та структура ціни.

Кон'юнктура ринку і кон'юнктуруотворюючі фактори. Система показників, що характеризує кон'юнктуру. Ціна і канали руху товарів. Формування кінцевої ціни товару. Вплив споживачів на ціноутворення. Графік індивідуального попиту споживача. Види ринкового попиту. Конкуренція як один із факторів ціноутворення. Вплив витрат на встановлення цін. Склад і структура ціни

Тема 2.1.3. Загальна класифікація цін.

Класифікаційні ознаки цін. Види цін за ступенем урахування в них витрат. Види цін і тарифів залежно від самостійності підприємства. Види ціни у контракті купівлі-продажу. Ціни зовнішнього і внутрішнього ринків. Види цін залежно від регіону реалізації. Види цін за часом їхньої дії. Види цін залежно від урахування в них транспортних витрат. Ціни, що використовуються в обліку і статистиці

Тема 2.1.4. Методи встановлення ціни на товар. Стратегії ціноутворення.

Цінова політика підприємства. Основні методи встановлення цін. Витратні методи встановлення ціни. Ринкові методи визначення цін. Економетричні методи встановлення ціни. Умови здійснення процесу ціноутворення на підприємстві. Встановлення ціни з урахуванням конкурентоздатності товару.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 02-2019
		стор. 5 з 8	

Стратегія і тактика підприємства. Довгострокові наслідки прийняття рішень. Концепція ціноутворення і концепція маркетингу. Розробка стратегії ціноутворення. Види цінових стратегій підприємства. Цінові лінії. Вплив ціни на реалізацію товарів і прибуток. Алгоритм визначення ціни, яка максимізує прибуток

Тема 2.1.5. Державне регулювання цін в Україні.

Політика цін в Україні. Закон України «Про ціни і ціноутворення». Форми і методи державного регулювання. Повноваження органів державного регулювання цін. Контроль за додержанням державної дисципліни цін. Державне регулювання цін монопольних утворень. Практика державного регулювання цін у деяких країнах світу. Вільні, державні, фіксовані, регульовані ціни і тарифи у народному господарстві.

Тема 2.1.6. Собівартість продукції та її калькулювання. Види, принципи та методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).

Витрати підприємства як основа формування ціни. Класифікація витрат, що входять у собівартість. Собівартість у складі ціни. Види калькуляцій та елементи системи калькулювання. Класифікація витрат за елементами. Витрати, що не включаються до собівартості реалізованої продукції.

Суть і види цінових знижок. Вплив знижок на фінансовий стан підприємства. Особливості використання цінових знижок і надбавок у деяких галузях народного господарства.

Тема 2.1.7. Ціноутворення і методи побудови тарифів у цивільній авіації (ЦА). Система тарифів на повітряному транспорті.

Початково-кінцеві та рухомі операції транспортного процесу. Види тарифів (цін) в ЦА (на авіаперевезення, роботи по ЗАНГ, обслуговування руху). Методи побудови транспортних тарифів.

Пасажирські, поштові, багажні і вантажні тарифи. Основні статті витрат, що формують собівартість авіарейсу. Аеронавігаційні тарифи і збори. Аеропортові збори, вартісна основа їх побудови. Тарифи на ЗАНГ. Міжнародні авіаційні тарифи. Основні міжнародні організації, що регулюють ціноутворення в цивільній авіації.

Тема 2.1.8. Ціноутворення в різних галузях народного господарства.

Принципи формування цін на продукцію агропромислового комплексу (АПК), промисловості, будівництва. Принципи формування ціни ресторанного бізнесу. Особливості ціноутворення туризму. Особливості ціноутворення закладів побутових послуг.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 02-2019
		стор. 6 з 8	

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Закон України „Про ціни і ціноутворення” від 21.06.2012р. №5007 (із змінами і доповненнями).

3.1.2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами та доповненнями).

3.1.3. Колесник О.В. Ціноутворення. Видання 4-е. Навчальний посібник, 2010.

3.1.4. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. - 480 с.

3.1.5. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік: Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 792 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Литвиненко Я.В. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 294 с.

3.2.2. Окландер М.А., Чукурна О.П. Маркетингова цінова політика: Навчальний посібник — Київ: Центр учбової літератури, 2012. — 240 с

3.2.3. Ціноутворення: підручник / С.М. Дайновська. - К.: КНТЕУ, 2009. - 319 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Ціноутворення»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 11.01.04 – 02-2019
		стор. 8 з 8	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				